

Beleid vangen, transporteren, opvangen en verzorgen van gezelschapsdieren gemeente Twenterand 2020

Inleiding

De gemeente heeft de verplichting om zwerfdieren op te vangen en tijdelijk te verzorgen, zie voor meer informatie het juridisch kader. Belangrijk hierbij is dat het dierenwelzijn voorop staat. De Dierenbescherming omschrijft dierenwelzijn als "een toestand van fysieke en psychische harmonie van het dier met zichzelf en de omgeving". Hierbij zijn de gevoelens van het dier, de gezondheid van het dier en het kunnen uiten van natuurlijk (soortspecifiek) gedrag van belang. Volgens de Wet dieren is dierenwelzijn: "Dieren dienen gevrijwaard te zijn van dorst, honger, onjuiste voeding, fysiek en fysiologisch ongerief (prettig voelen in de omgeving), pijn, verwonding of ziekten, angst en chronische stress en dieren moeten een normaal soorteigen gedrag kunnen vertonen.". Uitgangspunt in beide definities van dierenwelzijn is het voorop stellen van het belang van het dier.

Afbakening

In de gemeente Twenterand leven dieren die worden gehouden en dieren die in het wild leven. Ook in dieren die worden gehouden zijn verschillende groepen te onderscheiden. Zo zijn er de gezelschapsdieren (hond, kat, konijn, vis, enz.) en de landbouwhuisdieren (koe, paard, geit, enz.). Dit beleid heeft enkel betrekking op gezelschapsdieren die worden gehouden.

Het beleid heeft verder betrekking op zwerf- en afstandsdieren. Zwerfdieren zijn dieren die niet (direct) te herleiden zijn tot een in de buurt aanwezige eigenaar. Afstandsdieren zijn gezelschapsdieren die door de eigenaar worden afgestaan. Bijvoorbeeld omdat de eigenaar moet verhuizen naar een verzorgingstehuis en hier geen huisdieren zijn toegestaan. Door in het beleid ook afstandsdieren mee te nemen, wordt voorkomen dat mensen hun huisdier dumpen, waardoor het alsnog zwerfdieren worden. Dit is niet goed voor het welzijn van het dier.

Juridisch kader

Wet dieren

Op 1 januari 2013 is de Wet dieren in werking getreden. Dit is de belangrijkste wet voor gehouden dieren, zowel landbouwhuisdieren als gezelschapsdieren. Dit is een kaderwet, waarbij diverse Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) verder invulling geven aan deze wet. In de Wet dieren is de zorgplicht voor dieren geregeld. Dit betekent dat handelingen die mogelijk schade kunnen toebrengen aan dieren niet zijn toegestaan, moeten worden voorkomen of beperkt moeten worden. Ook staat in de Wet dieren dat iedereen verplicht is een dier in nood te helpen en dat het verboden is een dier de benodigde zorg te onthouden. Het Besluit houders van dieren is één van de AMvB's onder de Wet dieren. Hierin zijn algemene regels opgenomen over het houden en de verzorging van dieren en het besluit regelt het bedrijfsmatig houden, fokken en verhandelen of verkopen van gezelschapsdieren.

Burgerlijk Wetboek

Om verschillende redenen kan een dier zwerfend op straat terecht komen, bijvoorbeeld doordat het gedumpt wordt door de eigenaar of doordat het van huis wegloopt. In artikel 8, lid 3 boek 5 van het Burgerlijk Wetboek is ten aanzien van zwerfdieren het volgende bepaald: "indien een gevonden zaak een dier is, is de burgemeester na verloop van twee weken, nadat het dier door de gemeente in bewaring is genomen, bevoegd het zo mogelijk tegen betaling van een koopprijs, en anders om niet, aan een derde in eigendom over te dragen. Mocht ook dit laatste zijn uitgesloten dan is de burgemeester bevoegd het dier te doen afmaken. De termijn van twee weken behoeft niet te worden in acht genomen, indien het dier slechts met onevenredige hoge kosten gedurende dat tijdvak kan worden bewaard of afmaking om geneeskundige redenen vereist is". Uit bovengenoemd artikel blijkt dat de gemeente verplicht is een gevonden dier (zwerfdier) gedurende twee weken te huisvesten, eventueel te laten onderzoeken

door een dierenarts en te onderhouden. Op grond hiervan is de gemeente verantwoordelijk voor de opvang en verzorging van gezelschapsdieren die niet direct kunnen worden herleid naar een in de buurt aanwezige eigenaar. Omdat de gemeente hiervoor zelf geen kennis, voorzieningen en capaciteit heeft, zal een externe partij hier uitvoering aan geven. Wanneer de rechtmatige eigenaar van het dier zich niet meldt binnen deze twee weken, dan wordt de burgemeester eigenaar van het dier. De burgemeester kan dan besluiten om, zoals bijna altijd gebeurt, het dier over te dragen aan een dierenasiel.

Algemene wet bestuursrecht

Volgens artikel 5:30 van de Algemene wet bestuursrecht is een gemeente verplicht om alle zaken die bij een huisontruiming worden achtergelaten voor maximaal dertien weken op te slaan. Een dier is in dit geval een voorbeeld van een zaak. Ook de uitvoering van de opvang in deze situaties wordt door een externe partij gedaan. Wanneer het dier na deze termijn niet teruggegeven kan worden aan de rechtmatige eigenaar kan de gemeente het dier overdragen aan een dierenasiel.

Uitvoering wettelijke verplichting

Om uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke verplichting van de gemeente, wordt een externe partij ingeschakeld. Deze partij moet voldoen aan het gestelde in het Besluit houders van dieren en kunnen voorzien in het welzijn van dieren. Daarom is een programma van eisen onderdeel van dit beleid. Dit vormt de basis bij het aanbesteden van de dienst aan een uitvoerende externe partij. Daarbij zal het aspect duurzaamheid ook worden meegenomen, omdat dit een belangrijke pijler van het Twenterands bestuur is.

Beleidskader

Dit beleid geldt specifiek voor (zwerf)dieren die afkomstig zijn uit de gemeente Twenterand. Voorop staat het belang van de (zwerf)dieren, die zo snel en met zo min mogelijk stress in een adequate opvang (dienen te) worden ondergebracht.

Algemeen

- Naast het opvangen en verzorgen van gezelschapsdieren (zwerf- en afstandsdieren), behoort ook het vangen en transporteren van de zwerfende gezelschapsdieren tot de taak van de uitvoerende partij;
- Gezelschapsdieren die worden gevangen, getransporteerd, opgevangen en/of verzorgd, mogen nooit ten behoeve van laboratoriumproeven (vivisectie) ter beschikking worden gesteld;
- Voor het vangen, transporteren, opvangen en/of verzorgen van andere gezelschapsdieren dan honden en katten kan een samenwerkende opvangorganisatie worden ingeschakeld. Wanneer deze activiteit (gedeeltelijk) wordt uitbesteed aan een samenwerkende opvangorganisatie, geldt daarvoor ook dit beleid;
- De uitvoerende partij benoemt een vast contactpersoon die het vaste aanspreekpunt is voor de gemeente;
- Indien nodig kunnen op basis van de evaluaties nadere werkafspraken tussen de uitvoerende partij en de gemeente worden gemaakt. Werkafspraken kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de wijze van communiceren naar burgers of de wijze of frequentie van contact tussen betrokken partijen;
- De gemeente kan een werknemer aanwijzen om een controle uit te voeren op de administratie met betrekking tot de diergegevens van gezelschapsdieren uit de gemeente Twenterand, de wijze van opvang van zwerf- en afstandsdieren en de kwaliteit van de dienstverlening;
- Communicatie-uitingen door de uitvoerende partij die betrekking hebben op het vangen, transporteren, opvangen en/of verzorgen van zwerfende gezelschapsdieren zoals bedoeld in dit beleid moeten vooraf afgestemd worden met de gemeente.

Dierenambulance

- De uitvoerende partij verplicht zich om, wanneer burgers, politie of de gemeente hier om verzoeken, zwerfdieren te komen vangen en/of op te komen halen;
- De uitvoerende partij kan zelf uitvoering geven aan de dierenambulance of deze dienst (gedeeltelijk) uitbesteden aan een onderaannemer.

Bereikbaarheid

- De uitvoerende partij garandeert hiervoor een bereikbaarheid van 24 uur per dag, 7 dagen per week. Dit betekent niet per definitie dat het dier direct na de melding moet worden gevangen op opgehaald.

Spoedig ophalen

- De uitvoerende partij (en/of onderaannemer) verplicht zich om zo spoedig mogelijk na melding gezelschapsdieren af te halen vanaf het meldadres in de periode van 07.00 tot 24.00 uur;
- In spoedeisende gevallen moeten de gezelschapsdieren ook buiten voornoemde periode spoedig afgehaald worden vanaf het meldadres.

Rittenregistratie

- De uitvoerende partij (en/of onderaannemer) verplicht zich tot het houden van een ritregistratie van de ritten die voor de dieren zijn gemaakt.

Transport

- De uitvoerende partij (en/of onderaannemer) beschikt over een voertuig dat is ingericht om als dierenambulance dienst te doen;
- De dierenambulance is als zodanig herkenbaar.

Personeel

- Het personeel op de dierenambulance moet in het bezit zijn van een geldig dieren EHBO-diploma voor het bieden van eerste hulp aan dieren.

Vangen

- Voor het vangen van dieren moeten vangmiddelen voor veelvoorkomende dieren aanwezig zijn.

Hereniging met eigenaar

- Gezelschapsdieren die direct kunnen worden herleid naar een (in de buurt aanwezige) eigenaar, worden direct teruggebracht naar deze eigenaar;
- Hiervoor worden dieren direct na vangst en voor transport naar de opvang nagekeken op de aanwezigheid van een chip en wanneer deze aanwezig is wordt de chip uitgelezen;
- De uitvoerende partij (en/of onderaannemer) mag een proportionele vergoeding rekeningen aan de eigenaar voor het, na uitlezing van de chip, direct retour brengen van een gevonden dier. De opbrengst is voor de uitvoerende partij (en/of onderaannemer).

Opvang en verzorging

- De opvanglocatie van de uitvoerende partij (en/of die van de samenwerkende opvangorganisaties) moet voldoen aan de laatste regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn (Wet dieren en daaronder vallende Algemene Maatregelen van Bestuur);
- De uitvoerende partij (en/of samenwerkende opvangorganisaties) verzorgt de dieren volgens de geldende wet- en regelgeving;
- De eerste twee weken blijft het gevonden dier eigendom van de vermeende eigenaar. Wanneer niemand zich echter na deze twee weken als eigenaar heeft gemeld wordt het dier na deze twee weken eigendom van de gemeente Twenterand;
- De termijn van twee weken, welke bepalend is voor het moment van eigendomsoverdracht, gaat in op het moment dat een dier geregistreerd wordt door de uitvoerende partij (en/of haar samenwerkende opvangorganisaties).

Veterinaire zorg

- Veterinaire zorg wordt verleend door personen die handelen volgens de Wet dieren en het Besluit diergeneeskundigen en in deze samenwerken met de uitvoerende partij (en/of haar samenwerkende opvangorganisaties);
- De dieren ontvangen alle wettelijke verplichte vaccinaties;
- Indien nodig, draagt de uitvoerende partij (en/of haar samenwerkende opvangorganisaties) er zorg voor dat het dier door een dierenarts wordt onderzocht of behandeld;
- Veterinaire zorg vindt, behoudens spoedgevallen, plaats in de opvanglocatie in een daarvoor geschikte ruimte door een daartoe bevoegde dierenarts;
- Wanneer een dier geopereerd moet worden kan op verzoek van de dierenarts het dier worden verplaatst naar een geschikte locatie;
- Spoedeisende medische zorg moet bij een dierenarts zo dicht mogelijk bij de locatie plaatsvinden waar het gezelschapsdier is opgehaald.

Binnen gebrachte dieren door burgers

- De uitvoerende partij accepteert afstandsdieren voor zover het honden of katten betreffen, die worden binnen gebracht door hun eigenaar.
- De uitvoerende partij mag voor het accepteren van afstandsdieren bij de eigenaar een bedrag in rekening brengen, om de opvang en verzorging te bekostigen.
- De uitvoerende partij accepteert zwerfdieren die door burgers worden binnen gebracht.
- Zwerfdieren die door burgers worden binnen gebracht worden direct na binnenkomst gecontroleerd op de aanwezigheid van een chip en wanneer deze aanwezig is wordt de chip uitgelezen.
- De uitvoerende partij mag voor het retour brengen van een gevonden dier, welke is binnen gebracht door een burger, een proportionele vergoeding in rekening brengen bij de eigenaar. De opbrengst is voor de uitvoerende partij.

Ophalen door de eigenaar

- Wanneer een eigenaar zijn gezelschapsdier, dat via de dierenambulance is binnengekomen, op komt halen uit het asiel mag de uitvoerende partij een proportionele vergoeding rekenen voor onderstaande posten:
- Binnenbrengen via de dierenambulance inclusief administratie- en registratiekosten (vast bedrag voor honden en katten, werkelijk gemaakte kosten voor overige dieren);
- Medische kosten (werkelijk gemaakte kosten);
- Behandelkosten waaronder verwijderen van teken, ontwormen, wassen, enz. (vast bedrag voor honden en katten, werkelijk gemaakte kosten voor overige dieren);
- De pensionkosten per overnachting, inclusief kosten voor verzorging (vast bedrag per dag voor honden en katten, werkelijk gemaakte kosten voor overige dieren);
- Voor dieren die niet overnachten mogen geen pensionkosten worden gerekend;
- De opbrengst is voor de uitvoerende partij (en/of haar samenwerkende opvangorganisaties).

Herplaatsen

- Herplaatsen vindt niet eerder plaats dan twee weken na binnenkomst in de opvanglocatie;
- De uitvoerende partij (en/of de samenwerkende opvangorganisaties) doet zijn uiterste best om een nieuwe eigenaar voor het dier te zoeken;
- Voor gezelschapsdieren die bij een ontruiming van een woning uit huis worden geplaatst kan een langere opvangtermijn gelden, deze termijn dient dan aangehouden te worden;
- De uitvoerende partij (en/of haar samenwerkende opvangorganisaties) mag voor het herplaatsen van dieren proportionele kosten in rekening brengen bij de nieuwe eigenaar;
- De opbrengst is voor de uitvoerende partij (en/of haar samenwerkende opvangorganisaties);
- Bij herplaatsen van dieren moet de uitvoerende partij zorgen dat de nieuwe eigenaar (koper) een verklaring van overname ondertekent.

Euthanaseren

- Met betrekking tot het euthanaseren geldt het beleid en/of protocol euthanaseren van de uitvoerende partij;
- Aanvullend geldt dat een dier niet eerder dan twee weken na binnenkomst in het asiel wordt geëuthanaseerd, tenzij hiervoor noodzaak bestaat;
- Het euthanaseren vindt alleen plaats in overleg met en door een dierenarts en in overeenstemming met wet- en regelgeving;
- Voor gezelschapsdieren die bij een ontruiming van een woning uit huis worden geplaatst kan een langere opvangtermijn gelden, deze termijn moet dan aangehouden worden voordat tot euthanaseren mag worden overgegaan. Uitgezonderd hiervan is euthanasie op basis van noodzaak.

Duurzaamheid

- Voor honden en katten moet de uitvoerende partij in de basis lokaal voor opvang zorgen zodat dieren zo min mogelijk getransporteerd hoeven te worden. Dit draagt bij aan het welzijn van de dieren en zorgt voor zo laag mogelijk uitstoot naar het milieu;
- Eigenaren moeten eenvoudig en snel hun hond of kat op kunnen halen uit een opvang in de omgeving;
- Bij het herplaatsen van dieren moet voldoende aandacht zijn voor het zoeken naar een goede match tussen dier en nieuwe eigenaar. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat dieren spoedig retour worden gebracht;
- De ondernemer mag herplaatsing van een dier weigeren als er geen of onvoldoende match tussen het dier en de beoogde nieuwe eigenaar is.
- De uitvoerende partij wendt een deel van de opdrachtwaarde aan om een werkervaringsplaats voor werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (Social Return On Investment) in te zetten. Zij levert hiervoor een plan van aanpak aan waarin staat beschreven hoe ze dit concreet gaat invullen. Hierbij moet worden voldaan aan de uitgangspunten van de gemeente en worden onderzocht of het mogelijk is om personen die onder de Participatiewet vallen te betrekken bij de uitvoering van de dienst.
- De gemeente Twenterand hecht waarde aan duurzaam dierenvervoer. De volgende minimumeisen worden gesteld aan de voertuigen voor het transporteren van de dieren:
- De voor de uitvoering van de dienst in te zetten voertuigen lichter dan of gelijk aan 3500 kg voldoen aan de Euro-V (Europese richtlijn 99/96/EC) norm.
- De voor de uitvoering van de dienst in te zetten voertuigen zwaarder dan 3500 kg voldoen tenminste aan de Euro-V norm.

Managementinformatie/verslaglegging

- Na afloop van ieder halfjaar levert de uitvoerende partij, binnen de eerst maand volgend op het afgelopen halfjaar, een rapportage aan. Minimaal op te nemen gegevens in rapportages voor wat betreft de periode waarover wordt gerapporteerd:
- Het aantal vervoerde dieren afkomstig uit de gemeente Twenterand, gespecificeerd naar soort (honden, katten, knaagdieren, reptielen en overige);
- Het aantal nieuw opgevangen dieren afkomstig uit de gemeente Twenterand, gespecificeerd naar soort (honden, katten, knaagdieren, reptielen en overige);
- Een overzicht van de totaal gemaakte kosten dierenhulp (een optelling van kosten dierenopvang en medische kosten) voor vervoer en opvang van dieren afkomstig uit de gemeente Twenterand;
- Een overzicht van de totaal gemaakte overige kosten (een optelling van personeelskosten, huisvestingskosten, vervoerskosten, enz.) voor vervoer en opvang van dieren afkomstig uit de gemeente Twenterand; en
- Een overzicht van de totaal gegenereerde opbrengsten dierenhulp gerelateerd aan dieren afkomstig uit de gemeente Twenterand.

Eigen administratie uitvoerende partij

- De uitvoerende partij is naast bovenstaande rapportage verplicht om een eigen administratie bij te houden met minimaal onderstaande gegevens per gezelschapsdier:
- Het ras, geslacht en identificatienummer van het betreffende dier;
- De datum waarop het dier van een identificatienummer is voorzien en is geënt;
- De datum en reden van ontvangst (zwerf- of afstandsdier);
- De locatie waar het dier is gevonden indien het een zwerfdier betreft;

- De datum en reden van vertrek (terug naar eigenaar, verkoop, overleden of euthanasie);
- De gegevens nieuwe eigenaar (naam, adres en woonplaats);
- Deze administratie hoeft niet actief gedeeld te worden met gemeente;
- Op verzoek kan de gemeente inzage krijgen in de administratie van de uitvoerende partij, voor zover deze betrekking heeft op dieren afkomstig uit de gemeente Twenterand.

Klachten

- De uitvoerende partij behandelt klachten volgens het door haar vastgesteld klachtenreglement;
- Het reglement is te raadplegen via de website van uitvoerende partij;
- De uitvoerende partij zorgt voor een digitaal klachtenformulier op de website;
- Wanneer de gemeente klachten (via (sociale) media) ontvangt over de uitvoerende partij, wordt hierover door de gemeente het gesprek met de uitvoerende partij aangegaan;
- Klachten worden altijd teruggekoppeld aan de uitvoerende partij;
- Op de website van de uitvoerende partij en de gemeente is eenvoudig te vinden hoe dieren in nood, verwaarloosde dieren of dierenmishandeling gemeld kan worden bij het landelijk meldnummer.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders d.d. 7 januari 2020

De secretaris, de voorzitter,

H.J. ten Brinke drs. A.E.H. van der Kolk